IEDEREEN *doet mee*

gemeente tytsjerksteradiel

BELEIDSPLAN PARTICIPATIE 2022 - 2026

INHOUD

01. LEESWIJZER 4

02. INLEIDING 5

03. PARTICIPATIEWET 6

04. ONZE AMBITIE 7

05. UITGANGSPUNTEN 9

06. DOELEN EN INSTRUMENTEN 11

07. RESULTATEN 14

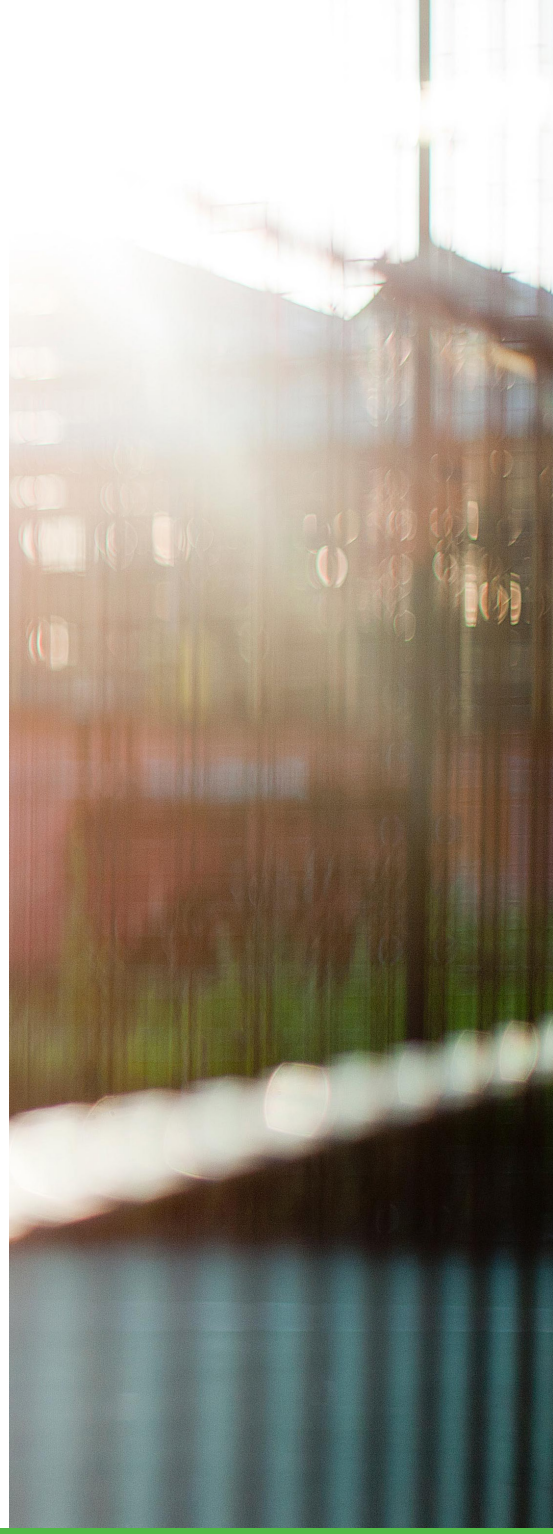
08. FINANCIËN 16

BIJLAGE I AANBEVELINGEN EVALUATIE EN VERWERKING 18

BIJLAGE II SAMENHANG ANDERE BELEIDSTERREINEN 20

BIJLAGE III PROJECTEN WERKGEVERSSERVICEPUNT FRYSLÂN WERKT! 22

BIJLAGE IV INSTRUMENTEN UITVOERING PARTICIPATIEWET 24

BEGRIPPEN EN AFKORTINGEN *toelichting*

WSW
Wet sociale werkvoorziening

WAJONG
Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten

VSO/PRO
Voortgezet speciaal onderwijs en Praktijkonderwijs

NIEUWE DOELGROEP
Inwoners met een arbeidsbeperking een indicatie Banenafspraak of een indicatie Beschut Werk die voorheen onder de Wsw of Wajong vielen.

KLASSIEKE DOELGROEP
Personen die voorheen onder de Wet werk en bijstand vielen. Een deel van deze doelgroep heeft ook een indicatie Banenafspraak of een indicatie Beschut Werk.

BANENAFSPRAAK
De afspraak dat werkgevers extra banen creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. In totaal gaat het om 125.000 extra banen, 100.000 banen in de marktsector en 25.000 banen bij overheidswerkgever.

PERSONEN BANENAFSPRAAK
- Personen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen
- Wij verstrekken de werkgever loonkostensubsidie
- Het UWV bepaalt of iemand tot de doelgroep behoort
- Vso/Pro jongeren vallen automatisch onder deze doelgroep

BESCHUT WERK
- Wij zijn verplicht om voor deze personen een baan te zoeken
- Wij krijgen jaarlijks een taakstelling van het Rijk
- Personen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen
- Wij vragen een indicatie bij het UWV of de burger doet dit zelf
- Wij verstrekken de werkgever/aanbieder loonkostensubsidie

WACHTLIJST BESCHUT WERK
Is het aantal indicaties Beschut werk hoger dan de taakstelling van het Rijk, dan mogen gemeenten een wachtlijst hanteren.

MAATSCHAPPELIJK ACTIEF
Het meedoen in de samenleving via bijvoorbeeld, dagbesteding, onderwijs, onderlinge hulp en vrijwilligerswerk.

VRIJWILLIGERSWERK
Werk met een structureel karakter dat onbetaald en onverplicht wordt verricht in georganiseerd verband ten behoeve van anderen of van de samenleving in het algemeen. Bijvoorbeeld vrijwilligerswerk bij een voetbalclub of bibliotheek.

TEGENPRESTATIE
Dit is een onbetaalde, maatschappelijk nuttige activiteit of klus van tijdelijke aard en een beperkte omvang. In de verordening Tegenprestatie hebben wij vastgelegd dat een tegenprestatie maximaal 3 maanden duurt en dat de inzet minimaal twee uur per week is.

STARTWIJZER
Dit is de naam van de Regionale Meld en Coördinatiefunctie (RMC) én leerplicht in de regio. In RMC-regio's werken scholen en gemeenten samen om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie[1] van school gaan. Voor jongeren tot 27 jaar die een uitkering aanvragen, kan startWijzer een advies over school- en leerbaarheid geven, om daarmee zo snel mogelijk op het meest passende vervolgtraject in te kunnen zetten.

SOCIALE BASIS
De sociale basis in brede zin bestaat uit wat inwoners zelf met en voor elkaar doen en de meer professionele georganiseerde sociale basisvoorzieningen. Sociale basisvoorzieningen raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid.

[1] Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger.

01. LEESWIJZER

We beginnen in hoofdstuk 2 met de inleiding. In hoofdstuk 3 gaan we kort in op de Participatiewet. Onze ambitie komt aan bod in hoofdstuk 4. De uitgangspunten die wij hanteren, behandelen we in hoofdstuk 5. De huidige beleidskaders komen aan bod in hoofdstuk 5 en in hoofdstuk 6 gaan we in op de beleidsdoelen, subdoelen en instrumenten. Tot slot komen de resultaten en financiële aspecten aan bod in hoofdstuk 7 en 8.

02. INLEIDING

> Wij willen onze inwoners op weg **helpen** naar betaald werk of hen **ondersteunen** om mee te doen

NIEUW BELEIDSPLAN

Sinds 1 januari 2015 zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Het doel van de wet is dat iedereen meedoet naar vermogen, het liefst via betaald werk. Met de invoering van deze wet is de toegang tot de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) afgesloten. Ook de toegang tot de Wet jonggehandicapten (Wajong) is voor het grootste deel afgesloten. Personen die voorheen instroomden in de Wsw en Wajong vallen met ingang van 1 januari 2015 onder de doelgroep van de Participatiewet. Binnen de wettelijke kaders en de beleidsvrijheid die wij als gemeente hebben, willen wij met dit beleidsplan onze wettelijke en maatschappelijke taak voor de komende jaren oppakken. Wij willen onze inwoners zo goed mogelijk bedienen door hen op weg helpen naar betaald werk of hen te ondersteunen om mee te doen. Hierbij zoeken wij de samenwerking met onze (netwerk)partners.

FOCUS EN UITBOUWEN

Onze uitgangspunten en beleidsdoelen van het nieuwe beleidsplan richten zich op het focussen en uitbouwen van wat we nu al doen. Zo kunnen wij de positieve trend in het dalend aantal uitkeringen vasthouden en kunnen onze inwoners, die blijvend geen uitzicht hebben op betaald werk, meedoen naar vermogen. Daarmee creëren wij meer balans in onze dienstverlening tussen de klassieke doelgroep en de nieuwe doelgroep[2].

VOORUIT KIJKEN

In dit beleidsplan kijken wij vooruit. De komende jaren blijft de nieuwe doelgroep van de Participatiewet met een arbeidsbeperking groeien. Omdat er geen instroom meer mogelijk is in de Wsw, daalt het aantal SW-medewerkers jaarlijks als gevolg van pensionering. Positief is dat de gevolgen van de coronacrisis voor inwoners, met en zonder arbeidsbeperking, beperkt zijn gebleven. De werkloosheid is landelijk minimaal gestegen en het aantal inwoners in onze gemeente met een bijstandsuitkering is zelfs gedaald. Het aantal bijstandsuitkeringen ligt lager dan de afgelopen jaren en de nieuwe doelgroep kent een hoge arbeidsparticipatie ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. De aandachtspunten en de geleerde lessen uit de evaluatie van de uitvoering van de participatiewet[3], de ervaringen die wij hebben opgedaan met de uitvoering van de motie vreemd[4] en de reacties[5] van onze partners geven wij een plek in het nieuwe beleidsplan.

[2] Aanbeveling in de evaluatie
[3] Zie bijlage I
[4] Zie bijlage I
[5] Zie de aparte bijlage

03. PARTICIPATIEWET

In de Participatiewet is vastgelegd dat wij de volgende doelgroepen moeten ondersteunen bij het vinden van een baan:

DOELGROEPEN PARTICIPATIEWET

Nieuwe doelgroep	Inwoners met een indicatie Banenafspraak of een indicatie Beschut Werk die voorheen onder de doelgroep van de Wsw of Wajong vielen. Dit zijn personen met een arbeidsbeperking.
Klassieke doelgroep	Inwoners met een uitkering zonder indicatie Banenafspraak of Beschut Werk, die voorheen onder de doelgroep van de Wet werk en bijstand vielen. Dit zijn personen zonder arbeidsbeperking.
Niet uitkeringsgerechtigden	Werkzoekende niet-uitkeringsgerechtigden[6] zonder indicatie Banenafspraak of Beschut Werk die zich bij ons melden voor hulp bij het vinden een baan.

Het grootste deel van onze inwoners met een uitkering heeft ondersteuning nodig bij arbeidsinschakeling of een andere vorm van activering. Sommige inwoners hebben blijvend geen uitzicht op betaald werk, maar kunnen wel meedoen naar vermogen. Dit met de kanttekening dat investeren in activering en re-integratie per persoon verschilt en in sommige gevallen niet rendeert. Wij voeren de Participatiewet integraal uit in samenhang met andere beleidsterreinen[7].

[6] Het gaat voornamelijk om personen die een verdienende partner hebben met een inkomen boven bijstandsniveau en 16- en 17-jarigen.

[7] Zie bijlage II voor een overzicht van de belangrijkste (beleids)stukken/beleidsterreinen.

04. ONZE AMBITIE

Wij bedienen onze inwoners door hen te helpen om een baan te vinden of hen te ondersteunen om mee te doen. Dat doen we niet alleen. We doen dit samen met en in de mienskip! Onze ambitie luidt daarom als volgt:

> **Iedereen doet mee en participeert naar vermogen. Wij doen dit samen met onze inwoners, werkgevers, de sociale basis, onderwijs en organisaties die actief zijn op het gebied van participatie en re-integratie. Daarbij spelen wij in op plannen en ontwikkelingen van instellingen en organisaties in de Mienskip. Samen geven wij invulling aan sociale inclusie. Daarmee bedoelen we dat iedereen meedoet. Meedoen is de norm, werken is het doel.**

Deze ambitie sluit aan op de strategische doelstelling van het Beleidskader Sociaal Domein dat inwoners financiële rust en passend werk of een zinvolle bezigheid hebben.

PARTNERS

Om onze ambitie te realiseren werken wij samen met veel partners. Dit deden wij al, maar wij intensiveren deze samenwerking en zoeken naar uitbreiding van bestaand partnerschap en nieuw partnerschap met werkgevers. De rode draad van ons beleid is dat wij partnerschap nastreven om samen bijstandsafhankelijkheid te voorkomen, arbeidsparticipatie te bevorderen en maatschappelijke activering mogelijk te maken. Dit is onze grondhouding richting onze partners. Wij hebben een gezamenlijke opgave en een gedeeld belang om al onze inwoners een passende plek te bieden. De belangrijkste partners hebben wij hieronder op een rijtje gezet.

> Wij hebben een **gezamenlijke opgave** en een **gedeeld belang** om al onze inwoners een passende plek te bieden

Cliëntenraad Werk en inkomen	De Cliëntenraad is een belangrijk klankbord voor ons. Zij vertegenwoordigen immers onze inwoners.
Onderwijs	Korte lijnen met het onderwijs zijn belangrijk om te voorkomen dat leerlingen na het afronden van hun opleiding instromen in de bijstand. Ook vragen wij onderwijsinstellingen om mee te doen aan projecten waarbij wij ontwikkelplekken in kansrijke sectoren bij werkgevers willen creëren voor werkzoekenden.
Werkgevers	Er zijn steeds meer werkgevers die het goede voorbeeld geven door personen met een arbeidsbeperking een geschikte werkplek te bieden. Het is onze rol om deze werkgevers zo goed mogelijk te faciliteren en te ontzorgen.
Sociale basis	Organisaties in de sociale basis, zoals KEaRN, kunnen ondersteuning geven op andere leefgebieden waardoor de stap richting arbeid kleiner wordt.
Versnellingsagenda	Het Rijk, de provincie en de vier gemeenten in Noordoost Fryslân stellen gezamenlijk subsidie beschikbaar om de economische groei in de regio te versnellen. De focus ligt daarbij op de sectoren waar de regio sterk in is: bouw(nijverheid), metaal(industrie), agrofood en recreatie & toerisme. Wij haken als partner aan bij nieuwe en bestaande projecten van de Versnellingsagenda die van belang zijn voor participatie en werk. Een voorbeeld hiervan is het project Leerwerkloket NOF[8].
Werkgeversservicepunt Fryslân Werkt![9]	Onder de vlag van WSP Fryslân Werkt! werken alle Friese gemeenten, UWV en SW-bedrijven samen om werkgevers te ondersteunen bij het inclusief ondernemen en om inwoners met een uitkering te ondersteunen bij het vinden van een baan.

[8] Zie bijlage IV voor een toelichting

[9] Zie bijlage III voor de projecten van WSP Fryslân Werkt!

05. UITGANGSPUNTEN

> Wij kijken naar de **talenten** en **mogelijkheden** van onze inwoners en niet naar de belemmeringen

Onze uitgangspunten om invulling te geven aan bovenstaande ambitie zijn:

1. VISIE OP DE RELATIE INWONER-GEMEENTE

Wij bieden onze inwoners maatwerk om naar vermogen mee te doen. Dit doen wij door te kijken naar de mogelijkheden en talenten van onze inwoners en niet naar de belemmeringen. Wij werken vanuit vertrouwen met de inwoner aan arbeidsparticipatie of activering. Daarbij werken wij integraal en kijken wij naar alle levensdomeinen zoals de gezinssituatie, de financiële situatie, het gebruik van minimaregelingen, gezondheid, sociale contacten en bieden wij dienstverlening voor een gezonde leefstijl. Wij hebben minimaal twee keer per jaar een contactmoment met onze inwoners waarbij we diverse zaken bespreken. Zo hebben en houden wij onze inwoners in beeld.

2. DIENSTVERLENING AAN VERSCHILLENDE DOELGROEPEN

- Wij continueren onze huidige dienstverlening aan de nieuwe doelgroep. Daarbij krijgen alle inwoners met een indicatie Beschut Werk een dienstverband bij een reguliere werkgever of een aanbieder van Beschut Werk. Wij hanteren geen wachtlijst voor Beschut Werk.
- Onze dienstverlening aan de klassieke doelgroep is als volgt:
  - Wij ondersteunen inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt die op eigen kracht werk kunnen vinden minimaal.
  - Wij ondersteunen inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt die een steuntje in de rug nodig hebben om werk te vinden.
  - Inwoners die tijdelijk geen uitzicht hebben op betaald werk houden wij in beweging met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen.
- Voor inwoners die blijvend geen uitzicht hebben op betaald werk, vergroten en versterken wij de zelfredzaamheid, samenkracht en participatie door in te zetten op autonomie, competenties en verbondenheid. Hiervoor organiseren wij groepsactiviteiten.
- Wij bieden niet-uitkeringsgerechtigden zonder arbeidsbeperking minimale ondersteuning wanneer zij zelf in staat zijn om werk te vinden.
- Wij houden vast aan de oorspronkelijke gedachte van de Participatiewet om banen bij reguliere werkgevers mogelijk te maken. Wij “creëren” geen nieuwe banen door activiteiten die nu onbetaald zijn te professionaliseren.
- Onze dienstverlening leidt niet tot verdringing op de arbeidsmarkt.
- Wij hebben een regiefunctie en treden op als partner richting andere partijen.
- Caparis blijft de Wsw voor ons uitvoeren.

3. DIENSTVERLENING WERKGEVERS

Wij bedienen werkgevers door hen kandidaten aan te dragen voor reguliere vacatures. Wij ontzorgen werkgevers wanneer zij inwoners met een arbeidsbeperking een werkplek bieden. Bijvoorbeeld door loonkostensubsidie te verstrekken of door een jobcoach in te zetten om zowel werknemer als werkgever te begeleiden. Wij werken vanuit de vraag van de arbeidsmarkt en werkgevers.

4. RESULTATEN

Wij definiëren het begrip resultaat als iedere vorm van activering. Wij stellen hiervoor meetbare doelen. Hierbij houden wij oog voor het feit dat dit niet moet leiden tot veel extra registratie die de efficiency in de uitvoering belemmert.

5. VOORLIGGENDE VOORZIENING

- Is een inwoner leerbaar en schoolbaar en kan de inwoner zijn/haar arbeidspositie verbeteren door een opleiding te volgen met studiefinanciering, dan is dit voorliggend aan het verstrekken van een bijstandsuitkering en ondersteuning richting arbeid zonder scholing.
- Bij de inzet van voorzieningen, kijken wij eerst naar voorzieningen in de sociale basis voordat wij een maatwerkvoorziening inzetten.

Project Beurtschip

06. DOELEN EN INSTRUMENTEN

Onze ambitie hebben wij vertaald in drie specifieke beleidsdoelen en een aantal subdoelen. Om deze beleids- en subdoelen te realiseren zetten wij de instrumenten in die wij tot onze beschikking hebben (personele inzet en re-integratie instrumenten). Ook benoemen we een aantal inspanningen.

> Beleidsdoel

WIJ VOORKOMEN INSTROOM DOOR VROEGTIJDIGE INZET OP ARBEIDSTOELEIDING OF SCHOLING

SUBDOELEN	INSTRUMENTEN [10]	INSPANNINGEN [11]
Wij voorkomen zo veel mogelijk instroom van kwetsbare jongeren	• Sociaal werkers Vso/Pro • Werkgeversteam • Jobcoaches • Werkervaringsplekken • Proefplaatsingen • Loonkostensubsidie • Baanafspraakbaan • Beschut Werken dienstverband • Werkvoucher WSP Fryslân Werkt! • Begeleidingsvoucher WSP Fryslân Werkt!	• Wij gaan direct met inwoners in gesprek over arbeidstoeleiding wanneer zij een bijstandsuitkering aanvragen of overwegen deze aan te vragen. • Wij gaan minimaal een halfjaar voorafgaand aan de uitstroom uit Vso/Pro en leerlingen mbo-niveau 1 in gesprek met de school en de jongere. Dit om doorstroom naar een baan (met loonkostensubsidie) te realiseren of de jongeren naar vervolgonderwijs toe te leiden. • Wij zijn aanwezig op scholen en zetten re-integratie instrumenten in voordat leerlingen uitstromen. Dit om direct de stap te maken naar werk of naar een vervolgopleiding in samenwerking met startWijzer • Wij nemen deel aan projecten met als doel om de uitstroom naar arbeid vanuit verschillende onderwijsvormen en onderwijsrichtingen te verhogen. • We werken samen met het UWV en WSP Fryslân Werkt! om doorval uit de WW naar een bijstandstuitkering te voorkomen door vroegtijdig ondersteuning te verlenen.
Wij voorkomen instroom van inwoners zonder arbeidsbeperking, vooral bij de doelgroep van 18 tot 27 jaar.	• Sociaal werkers participatie • Werkgeversteam • startWijzer • LeerwerkLoket Fryslân • LeerwerkLoket Noordoost Fryslân • Project Kansrijk Beroep en Kansrijk Opleiden	
Wij voorkomen zoveel mogelijk doorval uit de WW naar een bijstandsuitkering	• Project doorval WW	

[10] Geen uitputtende opsomming. Zie bijlage III voor toelichting instrumenten.

[11] Voorbeelden van inspanningen. Geen uitputtende opsomming.

> **Beleidsdoel**

ZOVEEL MOGELIJK INWONERS, MET OF ZONDER ARBEIDSBEPERKING KRIJGEN EEN BAAN

SUBDOELEN	INSTRUMENTEN	INSPANNINGEN
Wij begeleiden inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt, die kansrijk zijn op de arbeidsmarkt, maar wel een steuntje in de rug nodig hebben, zo snel mogelijk naar werk.	• Sociaal werkers participatie • Werkgeversteam • Jobcoaches • Werkervaringsplekken • Proefplaatsingen • Omscholing • (Om)scholingstrajecten WSP Fryslân Werkt! • Schulddienstverlening	• Wij sluiten aan bij initiatieven van werkgevers en onderwijs in de arbeidsmarktregio om inwoners uit onze doelgroepen op te leiden voor beroepen in kansrijke sectoren. • Door de inzet van Social Return bij aanbestedingen willen wij kansen creëren voor onze doelgroepen en samen met werkgevers anticiperen op de tekorten op de arbeidsmarkt zoals bijvoorbeeld in de zorg. • In samenwerking met economische zaken benadert ons werkgeversteam ondernemers actief om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkervaringsplaats of werk te bieden. • Wij organiseren beter zicht en monitoring op alle doelgroepen, zodat ook de klassieke doelgroep met of zonder arbeidsperspectief in zicht blijft en waar nodig ondersteuning krijgt. • Bij inkoop van voorzieningen willen wij het onderscheid tussen Participatiewet en Wmo loslaten wanneer het doel van de maatwerkvoorzieningen gelijk is. Bijv. een voorziening om maatschappelijke participatie te bevorderen of het aanleren van basale werknemersvaardigheden
Inwoners met een grote afstand tot arbeidsmarkt houden wij in beweging met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen.	• Sociaal werkers participatie • Het Stationnetje • Beurtschip • (Om) Scholingstrajecten WSP Fryslân Werkt! • LeerwerkLoket Fryslân • LeerwerkLoket Noordoost Fryslân • Project Kansrijk Beroep en Kansrijk Opleiden • Schulddienstverlening	
Inzetten op doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen van maatschappelijk participeren naar werk.	• Begeleiding sociaal werkers participatie van (arbeidsmatige) dagbesteding naar een Baanafspraakbaan, Beschut Werk of regulier werk. • Schulddienstverlening	

> **Beleidsdoel**

BINNEN DE SOCIALE BASIS INTENSIVEREN WIJ MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE VAN ONZE INWONERS DIE EEN UITKERING ONTVANGEN

SUBDOELEN	INSTRUMENTEN	INSPANNINGEN
Zoveel mogelijk inwoners nemen actief deel aan de samenleving.	• Sociaal werkers participatie • Tegenprestatie • Vrijwilligerswerk	• Onze sociaal werkers zijn aanwezig op laagdrempelige locaties binnen de sociale basis om: - onze inwoners ondersteuning te bieden bij hulpvragen; - inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te activeren. • Wij willen meer collectieve voorzieningen opzetten, ook vanuit de Wmo, waar inwoners terecht kunnen voor ontmoeting en ontwikkeling. Dit nemen wij mee bij onze inkoopstrategie. • Aangaan partnerschap met aanwezige voorzieningen en organisaties in de dorpen om activering mogelijk te maken en zelfredzaamheid te bevorderen. Dit sluit aan op de visie op het versterken van de sociale basis. • Inzet van minimaregelingen zodat inwoners kunnen meedoen, bijvoorbeeld door lid te worden van een sport- of muziekvereniging.
Participatiemogelijkheden voor inwoners die niet meer richting arbeidsmarkt kunnen.	• Sociaal werkers participatie • Tegenprestatie • Vrijwilligerswerk	

07. RESULTATEN

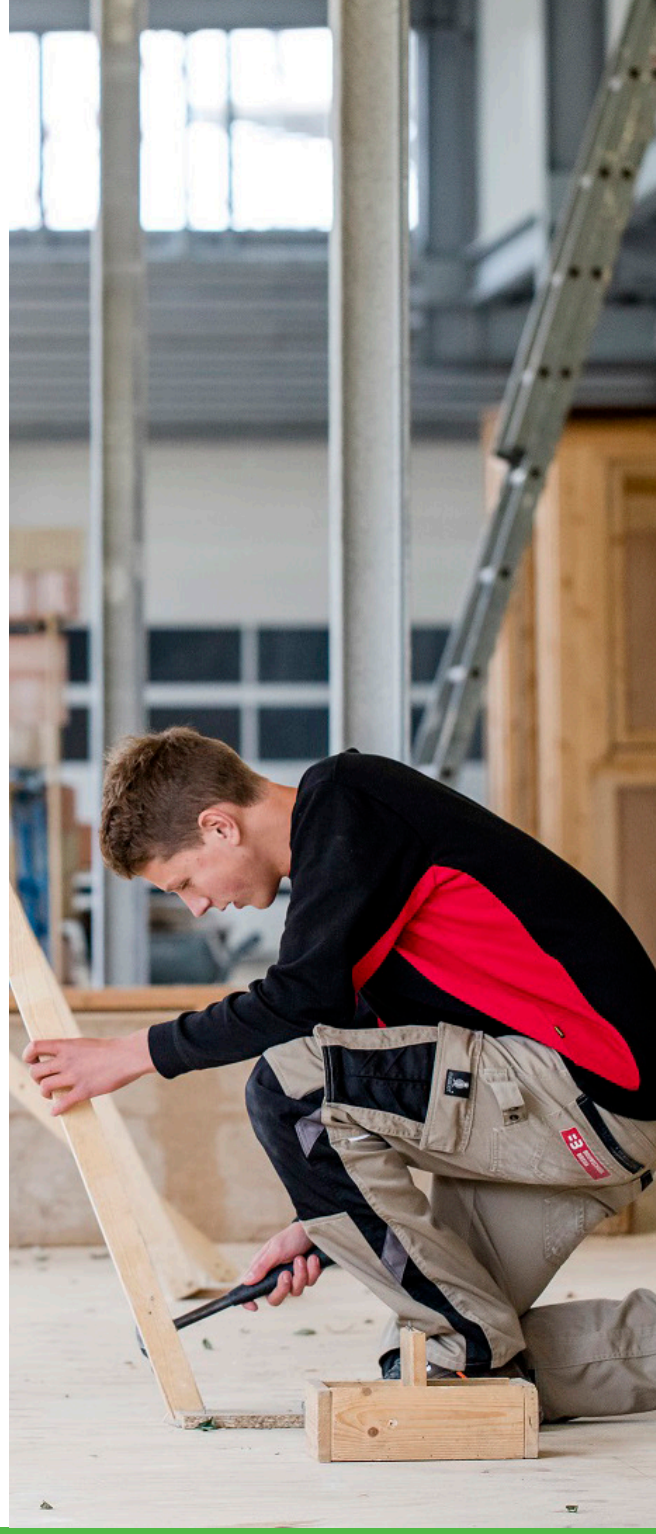
RESULTAATAFSPRAKEN

Hieronder staan de resultaten die wij de komende jaren willen behalen. Deze resultaten zijn gekoppeld aan de beleidsdoelen.

1. De huidige uitstroom naar werk blijft gelijk[12] .
2. De uitstroom naar werk met ondersteuning neemt toe[13]. Dit vertaalt zich in:
   a. een toename van het aantal dienstverbanden met loonkostensubsidie;
   b. een toename van het aantal dienstverbanden Beschut Werk.
3. Iedereen is maatschappelijk actief. In beginsel kijken wij hierbij hoe iemand door het verrichten van vrijwilligerswerk of een tegenprestatie actief kan zijn. Wanneer dit niet mogelijk is door bijvoorbeeld een fysieke of psychische belemmering of intensieve mantelzorg, dan kijken wij, waar nodig, hoe wij op een andere manier kunnen ondersteunen om maatschappelijk actief te zijn.
4. Wij bieden alle schoolverlaters van het Vso, Pro en mbo-niveau 1 een passende plek. Onder passende plek verstaan wij werk, scholing of doorlopende leer- en ontwikkelingstrajecten van maatschappelijk participeren naar werk.

STREEFPERCENTAGES

Wij hebben geen streefpercentages verbonden aan de resultaatafspraken. In dit stadium is dat lastig omdat er geen nulmeting ten grondslag ligt aan de beoogde resultaten. De beschikbare informatie na afloop van 2021 kan voor de komende jaren als nulmeting dienen om, wanneer gewenst, de resultaatafspraken aan te scherpen. Daarbij is het goed om te realiseren dat er meestal sprake is van niet beïnvloedbare[14] en beïnvloedbare factoren die doorwerken in de beoogde resultaten.

[12] Het aantal bijstandsgerechtigden (saldo van instroom minus uitstroom) is in 2021 op het laagste niveau ten opzichte van de jaren 2018 t/m 2020. Wij vinden het daarom realistisch om uit te gaan van een gelijkblijvende uitstroom naar werk

[13] Uit de Benchmark van Divosa (verwerkt in evaluatie) blijkt dat wij aanzienlijk meer mensen met loonkostensubsidie bij werkgevers plaatsen dan landelijk gezien. We doen het dus al goed en dat willen wij zo houden.

[14] Bijvoorbeeld de lokale en regionale arbeidsmarktomstandigheden.

MONITORING GEGEVENS

Om de resultaatafspraken inzichtelijk te maken monitoren wij de volgende gegevens:

Wij voorkomen instroom door vroegtijdige inzet op arbeidsinschakeling en scholing

1. Percentage Vso/Pro leerlingen dat aansluitend na afronding van school een baan krijgt met loonkostensubsidie.
2. Percentage Vso/Pro leerlingen dat aansluitend na afronding van school een vervolgopleiding doet.
3. Percentage Entree leerlingen[15] dat dat aansluitend na afronding van school een baan krijgt met of zonder loonkostensubsidie.
4. Percentage Entree leerlingen dat aansluitend na afronding van school een vervolgopleiding doet.
5. Percentage inwoners dat wij gedurende de zoektijd van 4 weken bij uitkeringsaanvraag toeleiden naar werk of begeleiden naar een opleiding met studiefinanciering.

Zoveel mogelijk inwoners, met of zonder arbeidsbeperking, krijgen een baan

6. Percentage uitstroom naar werk (excl. inburgeraars).
7. Percentage uitstroom naar deeltijdwerk (excl. inburgeraars).
8. Percentage inburgeraars uitstroom naar werk.
9. Percentage inburgeraars uitstroom naar deeltijdwerk.
10. Percentage inburgeraars uitstroom naar opleiding.
11. Percentage personen met loonkostensubsidie.

Intensiveren maatschappelijk participatie binnen de sociale basis van inwoners met een uitkering

12. Percentage actief binnen de sociale basis.
13. Percentage dat een voorziening 'gebruikt' binnen de sociale basis.

[15] Jongeren zonder diploma kunnen een Entree-opleiding volgen. Met deze opleiding halen zij een officieel mbo-diploma op niveau 1. Zij leren vaardigheden om in een bedrijf aan de slag te gaan in een assisterende functie, of zijn in staat om door te stromen naar mbo-niveau 2.

08. FINANCIËN

Het participatiebeleid voeren wij uit binnen de bestaande budgettaire kaders voor 2022 en verder. Wij maken hierbij gebruik van de twee budgetten die wij van het Rijk krijgen, te weten:

DECENTRALISATIE-UITKERING

De decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds is opgebouwd uit twee onderdelen:

- de bijdrage voor personen die een dienstverband hebben op grond van de Wsw;
- het budget voor de begeleiding van de nieuwe doelgroep.

CLUSTER WERK EN INKOMEN

Het Rijk heeft de middelen om de klassieke doelgroep te begeleiden naar werk per 2019 toegevoegd aan het cluster Werk en Inkomen in de algemene uitkering van het gemeentefonds.

kadernota

Het is aan de raad om bij elke kadernota af te wegen welk budget zij voor re-integratie en participatie beschikbaar wil stellen. De ontwikkelingen in klantenaantallen zijn daarbij uiteraard belangrijk. Alleen al het gegeven dat wij geen gebruik maken van een wachtlijst voor Beschut Werk, kan een groot financieel gevolg hebben omdat Beschut Werk een duur instrument is[16]. Gezien de ontwikkeling in het aantal bijstandsgerechtigden, zien wij nú geen noodzaak om de budgetten aan te passen. Wel bekijken wij bij de kadernota 2023 of de budgetten nog toereikend zijn en leggen wij de raad, wanneer nodig, op basis van de laatste inzichten[17] een voorstel voor wat er financieel nodig is om onze ambities ook voor 2023 en verder te realiseren.

[16] Het alternatief is wel een wachtlijst te hanteren. Dit betekent dat wij een uitkering (BUIG budget) blijven verstrekken en arbeidsmatige dagbesteding (Wmo budget) aanbieden tot het moment inwoners ogv de wachtlijst in aanmerking komen voor een dienstverband Beschut Werk. Per saldo kost dit meer dan een dienstverband Beschut Werk en daarnaast remt dit de ontwikkeling van inwoners die voor Beschut Werk in aanmerking komen.

[17] Motie vreemd afgerond, effecten corona beter in beeld enz.

BIJLAGEN

> Bijlage I

AANBEVELINGEN EVALUATIE EN DE VERWERKING HIERVAN IN HET BELEIDSPLAN

	ONDERWERP	AANBEVELING EVALUATIE	VERWERKING IN BELEIDSPLAN
1	**Huidig beleid**	In het nieuwe beleid meer aandacht schenken aan de verbinding met de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein en het inspelen op plannen en ontwikkelingen van instellingen en organisaties in de mienskip. Denkrichtingen: • Een nieuwe visie formuleren die samenhangt met het moderniseren van het voorliggend veld met aandacht voor ontwikkelingen in de mienskip. • De verbinding leggen met onze visie op de uitvoering van de Wsw. • De verbinding leggen met Inburgering. • De verbinding leggen met delen van de Wmo (gebruik maatwerkvoorzieningen Wmo en Social Return toepassen bij inkoop Wmo). • De verbinding leggen met het onderwijs (bijv. Arbeidsmarkt Fryslân en Versnellingsagenda).	We hebben dit verwerkt in onze ambitiebeschrijving en uitgangspunten.
2	**Klassieke doelgroep (voorheen Wet werk en bijstand)**	Heroverweging huidige budgettaire en formatieve inzet voor deze groep. Streven naar meer balans tussen de klassieke doelgroep en de nieuwe doelgroep.	Door middel van een motie heeft het college opdracht gekregen om alle personen die onder de Participatiewet vallen te geven waar ze recht op hebben, in het bijzonder de klassieke doelgroep. De raad heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Wij beschouwen de intensivering van onze dienstverlening aan de klassieke doelgroep als een experiment en evalueren in het begin van 2022. Bij de kadernota 2023-2026 kan de raad een nieuwe afweging maken m.b.t. de budgetten.

	ONDERWERP	AANBEVELING EVALUATIE	VERWERKING IN BELEIDSPLAN
3	**Nieuwe doelgroep**	• De huidige werkwijze voor deze groep voortzetten om langdurige bijstandsafhankelijkheid te voorkomen. • Beoordelen of het hanteren van een wachtlijst Beschut Werk wenselijk is (sociaal/financiële afweging).	Dit hebben wij verwerkt in onze uitgangspunten.
4	**Niet uitkeringsgerechtigden**	Beleid opstellen over de mate en vorm van (arbeids)ondersteuning die wij bieden aan niet-uitkeringsgerechtigden. Dit met het oog op sturing van de inzet van het Participatiebudget.	Niet-uitkeringsgerechtigden waarvan de zelfredzaamheid in inkomen en/of arbeidsvermogen naar het oordeel van het college voldoende is, krijgen minimale ondersteuning. Dit werken wij nader uit in beleidsregels.
5	**Inburgeraars**	Beleid voor de (arbeids)ondersteuning van inburgeraars verwerken in nieuw Inburgeringsbeleid.	Het beleidsplan inburgering dat wij in december ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad is afgestemd op het participatiebeleid.
6	**Werkgevers-dienstverlening**	In relatie tot het bedienen van de klassieke doelgroep, de huidige formatieve inzet heroverwegen en/of kijken of we werkzaamheden anders kunnen organiseren.	Werkgeversdienstverlening is van groot belang om de beleidsdoelen te realiseren. De formatieve inzet binnen de Werkmaatschappij moeten we nog nader afwegen.
7	**Financiën**	Kijken of we de komende jaren slim kunnen omgaan met de inzet van het Participatiebudget en hiervoor een methode kunnen ontwikkelen. Dat is een uitdaging. In verband met ombuigingen in de afgelopen jaren, wordt het steeds lastiger om binnen de budgettaire kaders te blijven. Zeker nu we te maken hebben met een groeiende nieuwe doelgroep.	Uitgangspunt is om dit binnen de bestaande kaders te doen. De huidige omvang van de doelgroep speelt daarin mee. Er is sprake van een afname van uitkeringen maar de doelgroep zelf wordt complexer door blijvende instroom van de nieuwe doelgroep. Periodiek wegen wij dit via de reguliere P&C-cyclus af. Dit in samenhang met de resultaten van de uitvoering van de motie genoemd bij onderdeel 2.
8	**Overig**	• Bekijken of en hoe we het toenemende beroep op Wmo maatwerkvoorzieningen door de verschillende doelgroepen kunnen terugdringen. • Definities van de klantgroepen aanscherpen. • Het begrip resultaat definiëren en op basis van deze definitie onze gegevensset uitbreiden zodat we de resultaten kunnen monitoren.	Afname van het beroep op Wmo-voorzieningen willen wij realiseren door meer bij de sociale basis aan te sluiten en de grens in "producten" tussen Wmo en Participatiewet op te heffen. Wij werken dit nader uit in de visie inkoop Wmo/ Participatiewet, die wij begin 2022 voorleggen aan de raad. De definitie van resultaat en onze klantgroepen hebben we uitgewerkt bij de uitgangspunten.

> Bijlage II

SAMENHANG BELEIDSKADER SOCIAAL DOMEIN EN ANDERE BELEIDSTERREINEN

Wij voeren de Participatiewet integraal uit in samenhang met andere beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Onder andere de volgende (beleids)stukken zijn daarbij van belang:

Beleidskader Sociaal Domein	Onderstaande strategische doelstellingen sluiten goed aan bij het nieuwe participatiebeleid: • Inwoners hebben financiële rust en passend werk, danwel een zinvolle bezigheid. • Inwoners zijn fysiek en mentaal zo gezond mogelijk[18].
Inburgeringsbeleid	Het maatschappelijk doel van de nieuwe inburgeringswet houdt in dat inburgeraars snel en volwaardig meedoen in de samenleving. Om dit te realiseren moeten nieuwkomers tijdens hun inburgeringsperiode zo vroeg mogelijk een traject volgen waarin zowel het leren van de taal als het starten met participatie een rol heeft.
Social return on investment	Wanneer een ondernemer een opdracht van de gemeente krijgt, moet hij twee procent van de opdrachtwaarde inzetten voor Social Return. Voor deze waarde moet de ondernemer werk- of stageplekken bieden aan inwoners uit door de gemeente aangewezen doelgroepen bijvoorbeeld inwoners met een bijstandsuitkering. Wij willen Social Return toepassen bij de aanbesteding van de Wmo.
Beleidsplan economische zaken 2021-2027	Het Beleidsplan Economische Zaken geeft richting aan de economische koers waar de gemeente samen met ondernemersverenigingen, ondernemers en andere partners op in wil zetten. Een belangrijk onderdeel van dit beleidsplan voor participatie is de actieve benadering van ondernemers om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkervaringsplaats of werk te bieden.
Nalevingsvisie[19]	Werken inwoners niet mee aan re-integratie dan schrijft de wet voor dat wij de bijstandsuitkering tijdelijk moeten verlagen. Bij het uitvoeren van deze handhavingstaak nemen wij de nalevingsvisie in acht. Wij gaan uit van vertrouwen en zetten in op preventieve instrumenten, zoals goede informatievoorziening en goede dienstverlening. Daarnaast is het van belang om in de geest van de wet te handelen. Met andere woorden, draagt handhaving bij aan het maatschappelijk doel van de nieuwe wet.

[18] Er is een verband tussen een onzekere en krappe financiële positie en de gezondheid en het welbevinden van mensen.

[19] Nog vast te stellen door de raad.

Visie versterken sociale basis	Onder andere onderstaande doelstellingen uit de visie op het versterken van de sociale basis sluiten naadloos aan bij het nieuwe participatiebeleid: • Iedereen doet mee: alle inwoners kunnen terugvallen op een netwerk. • Werven en matchen van en ondersteuning voor vrijwilligers. • Maximaal benutten van talenten van inwoners, zodat zij zich kunnen ontplooien. • Zelfontplooiingsideaal: het vergroten van de zelfredzaamheid en veerkracht van inwoners.
Gezondheid	De leefstijl van inwoners kan in een aantal gevallen een (ernstige) beperkende factor zijn om succesvol te participeren en succesvol te re-integreren in het arbeidsproces. Voor inwoners die dit willen bieden wij deze dienstverlening aan in samenhang met het gezondheidsbeleid.
Armoede en minimabeleid	Door gebruik te maken van onze minimaregelingen doen inwoners mee. Zij kunnen bijvoorbeeld lid worden van een sportvereniging, een muziekvereniging of bibliotheek.
Schulddienstverlening	Inwoners met problematische schulden staan in de overlevingsstand. Er is geen ruimte voor activering en stappen te maken naar werk zolang wij niet inzetten op een oplossing voor deze problematiek.
Nieuw inkoopstrategie	We willen maatwerkvoorzieningen op grond van de Wmo die bijdragen aan participatie zoals (arbeidsmatige) dagbesteding uitvoeren onder de vlag van de Participatiewet of binnen de sociale basis.

> Bijlage III

PROJECTEN WERKGEVERSSERVICEPUNT FRYSLÂN WERKT!

Regionaal Mobiliteitsteam	De coronacrisis heeft invloed op de arbeidsmarkt. Er zijn banen verdwenen, de kanssectoren zijn veranderd en er zal nieuw werk ontstaan. In de zorg, techniek, bouw, logistiek en horeca is er nu volop werk. Binnen de arbeidsmarktregio Fryslân werken gemeenten, sociale partners, onderwijsinstellingen, UWV en Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfslevenen samen in een Regionaal Mobiliteitsteam (RMT). Het RMT biedt aanvullende dienstverlening om mensen van werk(loosheid) naar werk te begeleiden.
Project Scholing	Voor een deel van de beroepsbevolking is (om)scholing van belang om aan het werk te blijven. Het Rijk heeft verschillende maatregelen getroffen om dit te stimuleren. Dat betekent bijvoorbeeld dat er ontwikkeladviezen voor de hele beroepsbevolking beschikbaar komen en dat scholen of samenwerkingsverbanden extra scholing kunnen ontwikkelen en (online) beschikbaar kunnen stellen aan belangstellenden. Een groot deel van deze vormen van scholing is beschikbaar voor brede doelgroepen en dus ook voor degenen die een beroep doen op ondersteuning van het Regionaal Mobiliteitsteam. Een deel van de middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld, is bedoeld om vormen van praktijkleren in te kopen bij mbo-scholen.
Project Jeugdwerkloosheid	Om te voorkomen dat jongeren werkloos worden en/of werkloos blijven, is het nodig dat gemeenten en scholen extra inspanning leveren om: a. Laatstejaars mbo-studenten en VSO/Pro-leerlingen langer door te laten leren of de overgang naar werk te laten maken. b. Kwetsbare schoolverlaters die uitstromen uit het onderwijs te begeleiden naar werk, waar mogelijk in combinatie met om-/bijscholing. c. Kwetsbare schoolverlaters zonder baan nazorg te bieden en doorverwijzen naar de juiste instantie voor ondersteuning (terug) naar school of werk. De arbeidsmarktregio Fryslân heeft hiervoor meerjarig extra middelen ontvangen. Daarnaast kunnen scholen de komende periode een beroep doen op (verschillende) subsidieregelingen.
Voorlichting einde WW	Voorlichting over welke kansen en mogelijkheden op werk er zijn en welke ondersteuning Friese inwoners kunnen krijgen bij het vinden van een betaalde baan. Het doel is dat inwoners dan heel kort, of liever helemaal niet, gebruik hoeven te maken van een bijstandsuitkering.
Psychisch belemmerden	Ongeveer 60% van de uitkeringsgerechtigden heeft psychische klachten. Het is lastig om deze personen aan het werk te krijgen, vooral omdat betrokken instanties en werkgevers niet effectief samenwerken. WSP Fryslân Werkt! is al enige jaren voorloper in doorontwikkeling op dit thema en heeft meerdere projecten gedraaid die deze samenwerking hebben verbeterd.

Regionaal zorgteam	Sinds 2018 is het regionale zorgteam actief. Dit team maakt arrangementen met zorgbedrijven. De kracht is het strategisch HR-partnerschap en de combinatie tussen werkzoekendendienstverlening en werkgeversdienstverlening.
Noordelijke Scholingsalliantie	In deze alliantie werkt WSP Fryslân Werkt! samen met verschillende overheden, werkgevers, werknemers en opleidingsfondsen. Het doel is dat alle werkenden, baanveranderaars, werkzoekenden, schoolverlaters en ZZP-ers voortaan makkelijker toegang moeten hebben tot scholing, training en ontwikkeling.
Impuls baankansen VSO PRO	Bevordering van duurzame arbeidstoeleiding door doorstroom naar vervolgonderwijs en matching met werkgevers te versterken. Alle Friese scholen krijgen een maatwerkbudget en vier regio coördinatoren versterken de samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en overheid.
Evenementen en opleidingen	Fryslân Werkt! organiseert regelmatig evenementen zoals een banenmarkt. Daarnaast biedt Fryslân Werkt! diverse trainingen en korte opleidingstrajecten aan zoals opleidingen in de techniek, logistiek en zorg.

> Bijlage IV

INSTRUMENTEN UITVOERING PARTICIPATIEBELEID

Sociaal werkers participatie klassieke doelgroep	• Dienstverlening inwoners met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Ongeveer 80% van deze inwoners kan niet (direct) aan het werk door psychische of lichamelijke problemen • Verzorgen netwerk- en sollicitatietrainingen voor inwoners die dichter bij de arbeidsmarkt staan • Sociaal werkers met als specialisme inburgering begeleiden inburgeraars naar werk, stage, vrijwilligerswerk • Dienstverlening aan niet-uitkeringsgerechtigden
Sociaal werkers participatie nieuwe doelgroep	• Begeleiding jongeren die geen vervolgopleiding in het MBO kunnen volgen en rond hun 18e uitstromen uit Vso/Pro, richting werk, beschut werk of (arbeidsmatige) dagbesteding • Begeleiding jongeren die het volgen van MBO onderwijs niet volhouden of hun werk niet behouden omdat zij een arbeidsbeperking hebben
Jobcoaches	Begeleiding werknemers (Banenafpsraak of Beschut Werk) en werkgevers
Werkgeversteam	• Matching personen met een indicatie Banenafspraak • Jobhunting personen met indicatie Banenafspraak • Relatiebeheer werkgevers • Werkgeversdienstverlening reguliere vacatures • Aanleveren kandidaten bij Social Return On Investment (SROI)
Beurtschip	Via dit project volgen inwoners een lasopleiding die wordt afgerond met een erkend diploma of praktijkverklaring. Hierna worden deze inwoners toegeleid naar betaald werk.
Werkgeversservicepunt Fryslân Werkt!	Onder de vlag van Werkgeversservicepunt Fryslân Werkt! werken alle Friese gemeenten, UWV en SW-bedrijven samen om Friese werkgevers te ondersteunen bij het inclusief ondernemen en om Friese inwoners met een uitkering te ondersteunen om een baan te vinden.
Leerwerkloket Fryslân	Bij het Leerwerkloket Fryslân kunnen werkgevers, werkenden, werkzoekenden, ondernemers en ZZP-ers uit heel Fryslân terecht voor advies over scholing en werken.
Leerwerkloket NOF	Bij het Leerwerkloket NOF kunnen werkgevers, werkenden, werkzoekenden, ondernemers, ZZP-ers en jongeren uit de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel terecht voor advies over scholing en werken in de regio.
Kansrijk Beroep en Kansrijk Opleiden Fryslân Werkt!	Kansrijk Beroep en Kansrijk Opleiden bestaat uit twee digitale portalen. Een portaal bedoeld voor werkzoekenden met een uitkering op grond van de Participatiewet of de Werkloosheidswet en een portaal voor uitvoerders zoals werkcoaches en accountmanagers werkgeversdienstverlening. Het doel van het project is toeleiding naar werk of opleiden voor een kansrijk beroep.

Werkvoucher	Om werkgevers te ontzorgen bij het aannemen van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt biedt WSP Fryslân Werkt! een werkvoucher van € 2.000 aan. Met deze voucher kan de werkgever naar wens hulp/diensten inkopen om de match duurzaam te maken.
Begeleidingsvoucher	Sommige nieuwe medewerkers hebben extra begeleiding op de werkvloer nodig. Met de begeleidingsvoucher van maximaal € 3 .000 ondersteunt WSP Fryslân Werkt! werkgevers bij het in dienst nemen én houden van medewerkers. Werkgevers kunnen de begeleidingsvoucher inzetten voor personele inzet en de aanschaf van (trainings)middelen om meester-gezel-constructies te realiseren.
Loonkostensubsidie	Om het voor werkgevers aantrekkelijker te maken om iemand met een arbeidsbeperking in dienst te nemen, kunnen we loonkostensubsidie verstrekken. Loonkostensubsidie is alleen bedoeld voor mensen die verminderd productief zijn en niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.
Baanafspraakbaan	• Personen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen • Wij verstrekken de werkgever loonkostensubsidie • Het UWV bepaalt of iemand tot de doelgroep behoort • Vso/Pro jongeren vallen automatisch onder deze doelgroep
Beschut werk	• Wij zijn verplicht om voor deze personen een baan te zoeken • Wij krijgen jaarlijkse taakstelling van het Rijk • Personen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen • Wij vragen een indicatie bij het UWV. De burger kan dit zelf ook doen • Wij verstrekken de werkgever/aanbieder loonkostensubsidie
Werkervaringsplek	Een werkervaringsplek is een tijdelijke arbeidsplaats. Dit houdt in dat het de bedoeling is dat de degene die deze plek vervult op een gegeven moment gaat doorstromen of uitstromen naar werk of scholing.
Proefplaatsing	Wanneer een werkgever een inwoner van de gemeente een baan aanbiedt, is het mogelijk eerst te starten met een proefplaatsing. Bij een proefplaatsing komt een inwoner van de gemeente een korte periode kosteloos bij een werkgever werken met behoud van uitkering (maximaal 6 maanden). De werkgever hoeft dus geen salaris te betalen. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de persoon na de periode van de proefplaatsing aansluitend een arbeidsovereenkomst krijgt bij de werkgever. Zowel werkgever als werknemer kunnen gedurende deze periode bekijken of het een succesvolle match kan worden.
Tegenprestatie	Op grond van de Participatiewet moeten inwoners die een beroep doen op een bijstandsuitkering een tegenprestatie naar vermogen te leveren. Dit is een onbetaalde, maatschappelijk nuttige activiteit of klus van tijdelijke aard en een beperkte omvang. Een tegenprestatie mag geen werk zijn dat normaal gesproken betaald zou worden gedaan. In de verordening Tegenprestatie hebben wij vastgelegd dat een tegenprestatie maximaal 3 maanden duurt en dat de inzet minimaal twee uur per week is.
startWijzer	startWijzer is de naam van de Regionale Meld en Coördinatiefunctie (RMC) én leerplicht in de regio. In RMC-regio's werken scholen en gemeenten samen om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan. Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Voor jongeren tot 27 jaar die uitkering aanvragen, kan startWijzer een advies over school- en leerbaarheid geven, om daarmee zo snel mogelijk op het meest passende vervolgtraject in te kunnen zetten.

IEDEREEN *doet mee*

gemeente tytsjerksteradiel